

PROGRAMMANUS SPANSKA

PRODUCENT: FREDRIK JANSSON
PROJEKTLEDARE: TOVE JONSTOIJ
BESTÄLLNINGNUMMER: 104054RA 1
SÄNDNINGSDATUM: 2014-12-20

En la calle Del 2 — Om slang på spanska

FREDRIK

Välkommen till den andra delen av tre i serien **En la calle** - en serie om hur spanska pratas på gatorna i olika delar av den spanskspråkiga världen. Nu ska det handla om slang.

"Fett bra" till exempel. Hur säger man det på spanska?

FREDRIK

Jag har bjudit in tre personer som ska avslöja sina bästa slanguttryck. Pacoco från Andalusien i södra Spanien, Julie från Argentina och Sergio från Kuba berättar hur de säger "fett bra". Vi börjar med Pacoco.

PACOCO:

En gaditano, si vamos a hablar en jerga se podría decir fácilmente: ¡Qué pelotazo!

gaditano dialekten man pratar i Cádiz

FREDRIK

¡Qué pelotazo! Som kommer från ordet pelota, som betyder boll. Pelotazo skulle kunna översättas till "höjdare"

Så här skulle Julie säga "fett bra"

INSLAG

Julie: Qué copa´o!

Fredrik: ¿Qué copa´o? ¿Qué significa copa´o?

Julie: Bueno, algo copa´o es algo que está...está lleno.

FREDRIK

¡Qué copa´o! Det betyder ungefär fyllt till bredden.

Och så ska vi lyssna på kubanske Sergio:

SERGIO

¡Que vola´o! ¡Qué vola´o está eso! Vola´o es como algo de tope, ¿no?

FREDRIK

Qué vola´o. De tope, alltså "på topp!"

¡Qué pelotazo! ¡Qué copa´o! Och ¡Qué vola´o! Våra gästers favoriter för att säga "fett bra"!

MUSIK: LOS PUNSETES, "TUS AMIGOS"

FREDRIK

När folk känner är goda vänner och vet att den som lyssnar inte tar illa upp händer det att de säger en del grova uttryck som "la puta madre" (hormamman) eller hijo de puta (horunge) — utan att det uppfattas som förolämpningar. Pacoco förklarar:

PACOCO:

De puta madre, en Madrid quizá la hosta...hostia puta...Y se entiendo perfectamente. Lo que es en el contexto. Y según la intonación si positivo o negativo.

FREDRIK

De puta madre, eller la hostia.

Hur man uppfattar orden beror på sammanhanget och på tonfall. De kan vara både förolämpningar och komplimanger

Pacoco och hans farmor brukar säga en hel del fula ord till varandra, men de använder orden kärleksfullt och så känns det också för dem.

PACOCO:

Sí, por ejemplo, ahí que te quiero yo puta. Eso en el sur de España, en Cádiz por ejemplo. Nuestra abuela, mi abuela por ejemplo. Cuando la veo me dice, ah hijo puta ¡que bonito eres! Y son cosas que en el barrio se escuchan constantemente.

FREDRIK

"Mi hijo puta", säger Pacocos farmor. Hon kallar alltså sitt barnbarn för horunge. Men på ett sätt som visar att hon tycker om honom.

MUSIK BENNY MORÈ, "QUE BUENO BAILA USTED"

FREDRIK

Ordens betydelse ändras beroende på hur man använder dom. Skitstövel kan bli kompis och horunge kan betyda "grym tjej eller kille". Men det är också viktigt att veta var man befinner sig. För orden kan betyda olika saker på olika platser. Colombia och Kuba ligger förhållandevis nära varandra. Men ordet marica, uppfattas väldigt olika.

Sergio berättar hur det kan låta:

INSLAG

Sergio: De humor cariñoso por ejemplo en Colombia dicen marica en la costa. Oye marica, ven acá!

Fredrik: Y marica es una persona homosexual.

se entiendo man förstår
intonación tonfall

te quiero yo puta jag älskar dig „hormycket“
constantemente hela tiden

Sergio: Sí, pero en la costa combiana es amigo. Es como tu mejor amigo. ¡Marica, ven! ¡Vamos a tomar una cerveza! Dicen así todo el tiempo. Es como, bien ofensivo para otras regiones.

FREDRIK

I Colombia används marica i betydelsen kompis medan det på Kuba är ett värdeladdat och nedsättande ord som vissa använder för att säga att någon är homosexuell. Den som säger marica i betydelsen kompis på Kuba kan få problem berättar Sergio.

SERGIO: Por supuesto que, al que le diga marica en plena calle en Cuba...seguro que hay un problema.

MUSIK: VALERIE PINTADO, "FUMANDO ESPERO"

FREDRIK

Det är vanligt på alla språk att fula och förolämpande ord gradvis förlorar sin kraft och blir vardagliga. Så är det med ordet "boludo" eller "boluda" i Argentina. Det betyder skitstövel från början men är numera ett vanligt sätt att påkalla uppmärksamhet eller inleda en mening.

JULIE

Boludo o boluda. Es muy popular. Es una manera muy común de referirse a tus amigos, a gente conocida.

FREDRIK

Ordet boludo är från början en förolämpning men används numera ungefär som kompis. Precis som che, som används som svenskans hörru.

JULIE

El che. La palabra che. Es muy común directamente empezar una frase, o sea, llamar la atención de alguien diciendo "che vamos a", o "che hiciste" eso.

FREDRIK

Det är ingen bra idé att inleda sin utlandsvistelse med slangord som är fula. Pacoco säger att det är sånt man använder med kompisar och det gäller att veta var man är och vad man ska ha för tonfall.

PACOCO

Que cuando se utiliza el insulto. Por ejemplo, nosotros también utilizamos mucho el cabrón. ¡Qué cabron! y no sé que. Se utiliza con personas que se conoce.

FREDRIK

Om man använder de här orden fel kan det uppstå en konflikt, säger han.

ofensivo aggressivt, förolämpande

referirse att kalla

o sea det vill säga

se utiliza man använder
el insulto förolämpning
el cabrón jävla typ

UR SPANSKA

Vad har UR att erbjuda för spanskundervisningen i grundskolan och gymnasiet? Vi håller dig uppdaterad!

PACOCO:

Pero cuando no conoces a esa persona. Se le dice, si te dice...lo primero que te ve y te dice ¿"qué pasa hijo puta"? entonces tú le dices "hijo puta, me cago en tu puta madre" y ahí puede crear un conflicto.

hijo puta horunge
me cago jag bajsar

MUSIK: PACO DE LUCIA, "LA NIÑA DE LA PUERTA OSCURA"**FREDRIK**

Slang är vardagligt språk, ofta ansett lite slarvigt och kanske fult. Och ibland är det vulgärt. Fett bra kan man som du vet säga på många sätt. Sergio berättar hur det kan låta på Kuba på lite grövre spanska.

SERGIO:

Entonces, si somos vulgares diríamos qué empingado. ¡Qué empingao está eso!

empingao – förstärkande ord,
tex grymt bra/dåligt

FREDRIK

"Empingao" kommer från "pinga" som är slang för mannens könsorgan.

SERGIO:

Bueno, empingao viene de pinga. El pene.

FREDRIK

Sergio förklarar att mycket handlar om det manliga könsorganet i spanskan. Och det är vanligt att man pratar på ett mer vulgärt sätt på spanska än på svenska.

SERGIO:

Y hay muchas frases que giran en torno al género, también femenino, pero sobre todo masculino, porque somos muy machistas en Latinoamérica.

giran en torno al género handlar om kön
el machista mansgris

FREDRIK

Sergio säger att det är vanligare att man använder ord för mannens kön än kvinnliga könsord. Han kallar sättet att vara i Latinamerika för machismo - eller mansgris-attityd som det kan heta på svenska.

MUSIK: RUSSIAN RED, "CIGARRETTES "**FREDRIK**

Slutligen vill jag höra om några ord som kan få en att låta riktigt hemma i respektive land. Och som INTE KAN UPPFATTAS som förolämpningar. Vi börjar med Pacoco som avslöjar ett säkert trick för att göra succé i Andalusien.

PACOCO

Es el quillo. Que viene del chiquillo. Que quiere decir niño.

FREDRIK

Ordet quillo som kommer chiquillo, som betyder kille eller pojke, är ett väldigt användbart uttryck i södra Spanien, säger Pacoco.

PACOCO

Si no sabes el nombre de alguien ¿Quillo qué?, ¿qué pasa, picha? Nos vemos. Y es como el quillo es la llave de todo. Vale para todo.

PRATA 19 FREDRIK

La llave de todo. Alltså nyckelordet som öppnar alla dörrar.

MUSIK: "LAS MANOS EN LA MASA"**FREDRIK**

I Argentina funkar chavón eller chango som kompis.

JULIE

En Buenos Aires se diría chavón. Che, chavón. En el norte se diría chango.

FREDRIK

Nyckelorden på Kuba för att inleda ett samtal är "chico" eller "chica", eller för den lite vågade "mi amor".

SERGIO

En Cuba usamos mucho chico o chica para empezar las frases. También es el mismo significado, ¿no? Y si dices como... chico o mi amor, muchas veces le dices a alguien completamente desconocido para pedir algo. Mi amor ¿me das una cerveza? Puede ser... es como que , y te mira.....pero en Cuba ya entablaste el contacto.

FREDRIK

Mi amor är alltså ingen kärleksförklaring utan mer ett sätt att prata. Samma ord skapar alltså olika känslor anspelar på helt olika saker beroende på var i den spansktalande världen du befinner dig.

FREDRIK

Du har hört andra delen av tre i programserien "En la calle" - Medverkande: Pacoco Francisco Gil Berrocal, Julie Saurit, Sergio Sanchez. Pedagog, Francisco Javier Romero Gutierrez, Tekniker Tommie Nissilä

vale para todo det funkar för allt
picha ung: „brorsan“, kompis

completamente desconocido
helt okänd
pedir beställa, be om
entablaste el contacto
etablerade du en kontakt

UR SPANSKA

Vad har UR att erbjuda för spanskundervisningen i grundskolan och gymnasiet? Vi håller dig uppdaterad!

och jag som gjort programmet heter Fredrik Jansson. Manus och glosor finns på ur.se - klicka dig fram till spanska. Du kan också följa oss på Facebook - UR spanska.

 Gilla oss på facebook	<u>UR SPANSKA</u> Vad har UR att erbjuda för spanskunderv grundskolan och gymnasiet? Vi håller dig
---	--

 Gilla oss på facebook	<u>UR SPANSKA</u> Vad har UR att erbjuda för spanskundervisningen i grundskolan och gymnasiet? Vi håller dig uppdaterad!
---	--